

College van
Burgemeester en wethouders
Gemeente Helmond
(Wethouders Van den Waardenburg, Dortmans en Van Dijk)
Postbus 950
Weg op den Heuvel 35
5701 NV Helmond

Helmond, 21 april 2022

Betreft: Advies n.a.v. uw verzoek: concept woonzorgvisie gemeente Helmond 2020-2030

Geacht college,

Op 21 maart j.l. ontvingen wij van uw college het verzoek om te reageren op de conceptnota woonzorgvisie. U treft hierbij ons advies.

Het proces

De woonzorgvisie is tot stand gekomen in samenwerking met de partijen die deelnemen aan het bestuurlijk overleg wonen en zorg (woningcorporaties, zorgaanbieders en een welzijnsorganisatie). Het is volgens de opstellers niet gelukt om voorafgaand aan deze adviesaanvraag input op te halen bij cliënten, cliëntvertegenwoordigers of belangenorganisaties. De adviesraad is van mening dat een visie niet opgesteld kan worden zonder hen te betrekken. We adviseren u dan ook om hen te betrekken en hun bevindingen te verwerken voordat u uw plan doorzet om deze visie ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad. Zonder de inbreng van aanwezige cliëntvertegenwoordigers of belangenorganisaties zoals bijvoorbeeld GOH, werk(studie)groep mantelzorg, wijk- en buurtraden en ouderenbonden is het een beleidsstuk over inwoners en niet met inwoners. Het is essentieel dat het client-perspectief wordt gevraagd. Zitten inwoners wel te wachten op buurtkamers en ontmoetingsruimten? Hoe kijken zij naar gemixte woonvormen? En wat vinden zij bijvoorbeeld van het vragen van een maatschappelijke tegenprestatie (4.3 c)?

Wij zullen als adviesraad, gelijktijdig met de verzending van dit advies aan uw college, de meest betrokken vrijwilligersorganisaties in de stad wijzen op dit concept van de woonzorgvisie, samen met ons advies in deze.

-2-

Opbouw van de notitie

De notitie is niet eenvoudig te lezen. De lezer verliest zich al snel in kaders, ontwikkeling, visie, doelstellingen en analyses die door elkaar heen lopen. Het stuk heet woonzorgvisie. Maar wat is nu de visie? Waar wil je naar toe? Veel ontwikkelingen, cijfers, meningen, algemeenheden, open deuren en helaas weinig over wat het nu betekent voor Helmond. Waar ligt de directe urgentie en prioriteit? De cijfers zijn ook niet afgestemd op nieuwe Helmondse ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de vertaling van de groei-ambitie van Helmond (van 92.00 naar 104.000 naar mogelijk 120.000 inwoners) wordt wel genoemd, maar is niet meegenomen (zie 2.1).

We waarderen de poging om het vraagstuk integraal te benaderen: zorg, sociale tweedeling en leefbaarheid worden betrokken. De doelstellingen die bereikt willen worden met deze visie zijn echter erg breed geformuleerd en zeker niet allen uitgewerkt. Hoe werkt Helmond dan aan een meer evenwichtige opbouw van de bevolking? Hoe wordt de visie op wonen-zorg-welzijn vertaald naar ambities die de sociale tweedeling verkleinen? Etc.

Relatie met andere visies

De adviesraad is niet op de hoogte of er ook een nieuwe woonvisie is/komt. Wij kennen alleen de Woonvisie 2016-2020. Er is in de woonzorgvisie geen relatie gelegd met deze of een nieuw ontwikkelde woonvisie. De commissie Wonen heeft een advies gegeven, dat wij bij de commissie hebben opgevraagd. Deze commissie is kritisch en benoemt aandachtspunten die nog niet verwerkt zijn in het aan ons verstrekte concept.

Onze voorkeur zou een integrale benadering zijn en een heldere positionering van de woonzorgvisie ten opzichte van de omgevingsvisie, de woonvisie en de visie sociaal domein (Kadernota Sociaal Domein).

De inhoud

De voorliggende woonzorgvisie geeft volgens ons nauwelijks aangrijpingspunten voor ontwikkeling van beleid.

Enkele voorbeelden:

Aandacht- doelgroepen

Er wordt verbreed naar andere doelgroepen dan ouderen en deze brede insteek steunen wij. Er worden verschillende aandachtsgroepen behandeld, echter zonder duidelijk te maken hoe de onderlinge proportionaliteit is. Bijvoorbeeld: ontwikkelingen in leeftijdsopbouw van de Helmondse inwoners hebben meer invloed op wonen en zorg dan die van de populatie mensen met een licht verstandelijke beperking. Een duidelijk, kwantitatief inzicht in de ontwikkeling in de tijd van de verschillende aandachtsgroepen en de daarbij behorende woningbehoefte en zorg, zal de visie

-3-

kunnen onderbouwen. De groep asielzoekers en vluchtelingen wordt niet genoemd in de visie. Deze factor heeft vooral invloed op de vraag naar woningen met de laagste huren en op de meest primaire zorg. Het gaat over substantiële aantallen. Het inbrengen van dit gegeven in de visie zal een ander beeld opleveren dan nu wordt gegeven.

Welzijn

De verbreding naar welzijn is een verbetering. Het woord zorg wordt in het document heel wisselend gedefinieerd. De ene keer zorg zoals bedoeld is in zorgverzekering of Wet Langdurige Zorg (WLZ), de andere keer bedoeld als zorg voor elkaar/omzien naar elkaar. Dat laatste is een opdracht voor de gemeente en is inderdaad meer welzijn dan zorg. In 4.2 wordt gemeld, dat Helmond het gedachtegoed van positieve gezondheid omarmt. Een keuze die verder nergens toegelicht wordt en op zijn consequenties wordt beschreven. Het betekent immers veel meer dan preventie en leefstijladviezen.

In de visie wordt zowel de samenredzaamheid als de zelfredzaamheid als uitgangspunt voor visie of beleid gehanteerd. Omdat deze uitgangspunten moeilijk met elkaar te verenigen zijn is het raadzaam aan te geven in welke gevallen uitgegaan wordt van samenredzaamheid en wanneer uitgegaan wordt van zelfredzaamheid.

Regelmatig wordt in de visie aangegeven, dat een gerichte wijk- en buurtaanpak nodig is. Wat die aanpak inhoudt en hoe die gelijk is of verschilt in de bestaande wijken en buurten wordt niet benoemd. Bovendien is de dienstverlening van de gemeente, de zorginstellingen en de woningbouwcorporaties nu niet of nauwelijks wijkgericht georganiseerd. De gegevens over gebruik van zorg in bijlage 15 zijn alleen bruikbaar voor analyse als ook het bijbehorende aanbod wordt gegeven. Een concrete formulering over wat bedoeld wordt met een gerichte wijk- en buurtaanpak, onderbouwd met een heldere analyse, zal verhelderend zijn voor de visie. De rol van wijkraden en buurtverenigingen dient expliciet gemaakt te worden.

In de visie staat veelvuldig, dat het van belang is “inzicht te krijgen in of samenwerking te organiseren om”. Om de visie te onderbouwen verdient het aanbeveling bij deze formuleringen aan te geven wat onderzocht dient te worden om het belang te concretiseren en wat vervolgens het effect van het al of niet honoreren van dat belang zal zijn. Met andere woorden: een visie kan niet alleen gebaseerd zijn op de mededeling, dat iets van belang is.

De technologische ontwikkeling en de te verwachten effecten daarvan op wonen en zorg ontbreken.

Ambities zijn niet te vinden. Wat moet meer, minder, anders en/of beter? Wanneer? Ambities horen gekwantificeerd te zijn en voorzien van een tijdsaanduiding. Voorbeeld: op het gebied van eenzaamheid is in de visie geformuleerd dat er géén sprake mag zijn van sociale isolatie van alleenstaande, zelfstandig wonende 75+ jarigen.

-4-

Daar hoort dan volgens ons een ambitie bij, bijvoorbeeld: alle 75 jarigen jaarlijks tweemaal te bezoeken, te informeren naar welzijn en zelfredzaamheid en zo mogelijk te betrekken bij welzijnsactiviteiten.

Opmerkingen zoals “naar elkaar omkijken, helpen en ondersteuning vraagt een forse inzet van mantelzorgers” zijn juist, maar blijven leeg als er geen antwoord komt op de vraag “hoe dan?”. In het bijzonder omdat we allen weten, dat het aantal potentiële mantelzorgers afneemt. Een visie op mantelzorg en vrijwilligersbeleid ontbreekt helaas nog in het gemeentelijk beleid.

Zonder deze vertalingen naar uitgesproken ambities is deze visie volgens ons geen basis voor te ontwikkelen beleid en al zeker niet om heldere, eenduidige prestatieafspraken met beroepsorganisaties in de stad te kunnen maken.

Wat missen we nog?

Zonder volledig te zijn:

De doelgroep vluchtelingen en statushouders. De impact hiervan zal de komende jaren naar verwachting stijgen.

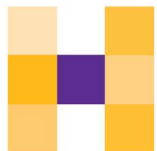
Er bestaat het idee, dat de voordeurdelersregeling van invloed is op het aantal personen, dat achter de voordeur woont. Daarbij is ook een koppeling met mantelzorg te maken, evenals bijvoorbeeld de vraag naar woningen voor werkende jongeren. In de woon-zorg visie wordt deze werkelijkheid van vandaag niet genoemd en ook niet meegenomen in de opbouw van de visie. Daarmee ontbreekt een invloedrijke factor in de overwegingen om te komen tot een visie. Een nadere studie over de invloed van de voordeurdelersregeling kan de visie completer maken.

De visie richt zich vooral op huurwoningen. Welke ideeën heeft de gemeente t.a.v. koopwoningen?

Er ontbreekt inzicht in de kosten die gepaard gaan met de gemeentelijk opgave de komende 10 jaar. Is er voldoende budget? Moeten er verschuivingen gemaakt worden tussen de verschillende beleidsterreinen?

Samenvattend

De Adviesraad Sociaal Domein Helmond adviseert de woonzorgvisie gemeente Helmond 2020-2030 in deze vorm niet voor te leggen aan de gemeenteraad. Enerzijds omdat op geen enkele manier het cliëntperspectief, de inwoner, vooraf is betrokken en anderzijds omdat de voorliggende woonzorgvisie volgens ons nog nauwelijks aangrijpingspunten biedt voor ontwikkeling van beleid én voor het maken van heldere, eenduidige prestatieafspraken met beroepsorganisaties.

Adviesraad
Sociaal Domein
Helmond

-5-

Tenslotte

Wij verwachten dat ons advies verstrekt wordt aan de gemeenteraad bij het voorleggen van de woonzorgvisie 2020-2030.

Met vriendelijke groeten, namens Adviesraad Sociaal Domein

A.J.H.Knoet-Michels
voorzitter